

Examensarbete 15 hp 2012
Konstnärlig kandidatexamen
Institutionen för klassisk musik

Handledare: Peter Berlind Carlson

Oskar Johansson

Examensarbete

Examination

Fredag 25/5/12/19.30/Stora Salen

Oskar Johansson, Klassisk Sång

Döden, livet och kärleken

I Hear an Army – Samuel Barber (1920-1981)

The Crucifixion – Samuel Barber

Till Karin när hon hade dansat (ur Kung Eriks visor) – Ture Rangström (1884-1947)

O Tod, wie bitter bist du (ur Vier Erneste Gesänge)– Johannes Brahms (1833-1897)

Bortom berg och mörka vatten – Lars-Erik Larsson (1908-1986)

Ruhe, meine Seele – Richard Strauss (1864-1949)

Og jeg vil ha meg en hjertenskjær – Edward Grieg (1843-1907)

Oskar Johansson, sång
Olov Olovsson, piano

Programkommentarer

I den första sången skriven av Samuel Barber till text av James Joyce så får vi en inblick i hur ångesten piskar på en människas medvetande under natten när hen sover i form av bilden av en armé som stiger upp ur havet för att anfalla. Efter det så följer en bild av att smärtan som Jesus mor Maria kände när hennes son hängde på korset faktiskt var större än den som Jesus själv kände. Denna sång är hämtad ur Hermit Songs av Samuel Barber som är alla skrivna till olika anonyma textförfattare från medeltiden och där alla texter hittats i marginalen på till exempel biblar och liknande.

Efter att ha tagit del av en av Irlands största författare och diktare går vi över till en svensk motsvarighet i Gustaf Fröding. I detta utdrag ur hans Kung Eriks visor så får vi känna på hur Kung Erik våndas över sin kärlek till Karin och hur hans kärlek är so men krans med vassa törnen.

Om vi så långt bara tagit del av den mörka sidan av livet så kommer framöver en svag ljusning. Johannes Brahms avhandlar dödens bitterhet i den följande sången ur hans samling Vier Erneste Gesänge, men han speglar också vilken fröjd den kan vara för de som är gamla och sjuka. Dessa sägs han ha skrivit efter det att hans förmodade stora kärlek i livet, Clara Schuman, hade avlidit.

En annan som också fann tröst i döden var Hjalmar Gullberg och i dikten som är tonsatt av Lars-Erik Larsson så får vi ta del av hur döden kan verka vara en plats långt bortom berg och hav.

Efter all känslostorm och ångest hittills så får vi en vaggvisa för själen i dikten av Karl Henckell som är tonsatt av Richard Strauss.

Så långt har det mest handlat om livet och döden och hur stort, hemskt och ofattbart det är, men i den sista sången så berättas det om allt en ung man vill ha bara för att han under midsommarnatten ska kunna rida in på en vit springare och svepa iväg med sin allra käraste!

Reflektioner

Vad bär man med sig efter en musikerutbildning? På något vis hade det varit lättare att svara på den frågan för mig om jag inte hade haft en lärarutbildning att komma tillbaka till. Nu känns det mer som om jag bara nått ett delmål men att jag först i höst kommer att komma in på det riktiga upploppet.

Frågan som jag då ställer mig är på vilket sätt jag kan använda allt jag lärt mig i mitt framtida yrkesutövande och på vilket sätt jag vill arbeta nu när jag är på gång med att avsluta två utbildningar.

Det jag definitivt fått ut av min utbildning är en ökad kompetens på mitt instrument som jag både kan använda i regelrätta konsertsituationer men även i min undervisning som sånglärare. Detta ger mig den brygga mellan klasslärare och sångpedagog som jag ville uppnå med att fördjupa min kunskap om klassisk sång. Men jag tror dock inte att jag efter avslutad musikerutbildning vill försöka mig på att försörja mig på heltid med att bara sjunga. Dels på grund av att det skulle innebära ett flertal ytterligare år i utbildning för att komma någon vart, vilket inte är ett speciellt lockande scenario då jag mer än gärna skulle vara helt klart nu. Dessutom så tycker jag att det känns som en väldigt hård arbetsmarknad där man i slutändan måste konkurrera med de som man har som arbetskamrater och vänner.

En annan sak jag reflekterat över under tiden som jag gått på utbildningen är hur det finns en, i princip, avgudadyrkan av traditioner. En kompositör som beskrivs som oerhört framåtskridande under musikhistorian måste man göra på samma sätt som alla har gjort de senaste hundra åren och det förstår jag inte riktigt. Ibland känns det som om man ska passa in i någon sots mall som alla andra ska försöka passa in i istället för att försöka ta tillvara på de individuella förutsättningarna och preferenserna.

En annan sak som jag upptäckt är hur jag gradvis under utbildningen blivit mindre och mindre intresserad av att sjunga operaarior och istället blivit mer intresserad av att sjunga kammarmusik och lieder. En anledning till detta är att jag tycker att ariorna förlorar innebörd när de rycks ur sitt sammanhang, vilket de ju alltid är när de inte framförs i en operaföreställning. Uttrycket blir så enahanda när man inte har motivationen till att stå och sjunga om en och samma känsla i fem minuter. Då föredrar jag de kortare sångerna där man får plats med en hela historia på samma tid. Här finns nog också en anledning till att jag inte riktigt vill fortsätta med utbildning inom klassisk sång för då finns det bara en väg att gå och det är opera. Mycket tråkigt tycker jag, men det är inte så mycket att göra när det inte riktigt finns något intresse på samma sätt för kammarmusik ute i samhället.

Så här långt i min reflektion så låter det som om jag är missnöjd med de år jag lagt ner på min musikerutbildning men så är det verkligen inte. Jag är väldigt nöjd med de framsteg jag gjort inom sången och uttrycket, vilket jag har min sånglärare och instuderingslärare att tacka för.

Den kunskap som de har hjälpt mig att erövra tror jag att jag kommer ha stor nytta av under mitt framtida liv, oavsett hur mycket jag står på scenen.

